

בציור שלפניכם ניתן דגש למעלה
ממאה פרטים שצוירו על פי פסוקי המגילה
ודרשות חז"ל, ביאורי רבותינו הראשונים וגם
האחרונים, כאשר חלק מהדברים הם נכונים
ומדויקים וחלקם לאו, ומטרתם היא לעורר
לעיין בספרי חז"ל והמפרשים בכדי לידע
מה נכון ומדויק ומה לא [הציור השנה משלב בתוכו
כמה זמנים ומאורעות גם יחד, כאשר תחזינה עיני
החכמים והנבונים].

כבדי להקל מעליכם את המלאכה, הצגנו בזאת
עשרים נקודות [מתוך למעלה ממאה] שבאו לידי
ביטוי בציור, שעליכם לחפש ולתור בספרים
אם וכיצד היו, ולהשיב לנו דבר כדת של תורה
עם מקורות נאמנים.

כמובן שרשימה זו של עשרים הדברים, הינה פחות
מחמישים מהעניינים הרמזיים בציור, וכל המבקש
להחכים עוד ועוד, יוכל לעשות זאת בעיון בדברי
חז"ל והמפרשים, ויכפיל וישלש ואף ירבע או יחמש
את תשובותיו.

[בציור של שנה שעברה, הגיענו אלפים רבים של תשובות,
מתוכם היו עשרות רבות של משיבים, שעמלו ושלוחו כל
אחד מהם כמאה וחמישים תשובות ויותר!!!]

- א. ויצא המן - האם המן יצא מהמשתה כאשר המלך ערדנו שם?
- ב. ויצא המן - האם הוא רכב על סוס באותה שעה?
- ג. ויכרתו המן את מרדכי - מה ראה הפעם שהכניס אותו במיוחד?
- ד. ויכרתו המן את מרדכי בשער המלך - מדוע ישב אז מרדכי בשער המלך?
- ה. ויחזקת המן - מה חשב המן לעשות ולא עשה?
- ו. ויספר להם המן - מה פירוש המילים 'כבוד עשרו'?
- ז. ויספר להם המן - מה פירוש המילים 'רוב בניו'?
- ח. אף לא יביטא... מי הם שהתבטאו בזהוה וזמנה וזמנה היה דומה להמך?
- ט. וכל זה איננו שוה לי - מהו ה'הו' עליו אמר המן שאיננו שוה לו?
- י. ויתאמר לו דרש אשתו - מה חשבו המן ויוציו לעשות למרדכי, ומדוע נמנעו מזה?
- יא. ויעשו ענין - למה בחרו דוקא בתליה על עץ?
- יב. ויעשו ענין - אלו עצים צמחו בשושן הבהרה?
- יג. גבוה המשים אמה - מדוע דקדקו לעשות העץ גבוהה זה?
- יד. ובקורא אמר למלך - באיזו שעה חבנו המן לבוא אל המלך?
- טו. ויעש העץ - האם המן עצמו עשה את העץ?
- טז. ויעש העץ - כמה נעשה העץ?
- יז. ויעש העץ - מהיכן הגיע העץ?
- יח. ויעש העץ - האם המן הלך לישון באותו לילה?
- יט. ויעש העץ - מה הבטיח המן למי שסייע לו בהכנת העץ?
- כ. ויעש העץ - מה נעשתה דרש בומן עשית העץ?

על כל עשר תשובות על הציור
המוסדות על פי מקורות נאמנים,
נכנסים פעם אחת להגרלה, והכופל משנתו בעשרים תשובות
כ"ל, יוכנס שמו לזכרון בהגרלה שתי פעמים, וכן על זה הדרך,
החלת שמו בהגרלה פעם נוספת על כל עשר תשובות נוספות
מלבד שאר השאלות והחידות שבגיליון, שעל תשובת כל אחת
מתן נכנסים פעם נוספת להגרלה.

הפרסים להגרלה:
עשרה זוכים, כל אחד בספר 'כימא דיהו' א'
ברקים היוצאים מפי חכם היהודי
'גדול הדור' רבי אהרן ליב שטינמן זצוק"ל
עשרה זוכים, כל אחד בספר 'מותוק האור - יוסף הצדיק'
יתאור מקיף על קורותיו ומאורעות חייו, מבוסס על דברי חז"ל
שוור בשפלים ובסיפורי מופת
מאוצרו המופלא של המגיד רבי שלמה לוינשטיין שליט"א
עשרה זוכים, כל אחד בספר 'ומתוק האור - שמיטה'
דרשות, סיפורים, מעשים, רעיונות וחיידים מרתקים ומתקנים,
המלחיבים את הלבבות במצוות השמיטה והיובל,
גבורת הכח, אמונה, בטחון ויראת שמים
מאוצרו המופלא של המגיד רבי שלמה לוינשטיין שליט"א
עשרה זוכים, כל אחד בספר 'משך חכמה השלם - במדבר'
ביאורים ופרושים, רעיונות ודרושים, הערות וחיידים
עם 'מקור החכמה' וידו לחכמה' להגרש"ד דומב"ש שליט"א
עשרה זוכים, כל אחד בספר 'קוראי עונג - דברי חכמים וחידות'
שאלות וחידות תשובות ומתנות - מלגיונות 'האיחוד בחידוד' חשי"ב

הגרלה מיוחדת ונפרדת
בין הפותרים שיישבו ארבעים תשובות ומעלה
מלבד השתתפותם בכל הגרלות הקודמות
ארבעה זוכים:

כל אחד בספר 'כמוצא שלל רב על התורה', ה"כ
תוספת הגרלה מיוחדת ונפרדת
בין הפותרים שיישבו שבעים תשובות ומעלה
מלבד השתתפותם בכל הגרלות הקודמות
ארבעה זוכים:

כל אחד בספר 'ושלל לא יחסר על התורה', ה"כ
תוספת הגרלה עידוד מיוחדת ונפרדת
בין הפותרים שיישבו מאה תשובות ומעלה
מלבד השתתפותם בכל הגרלות הקודמות
שני זוכים:

כל אחד בספר
'ומתוק האור על המועדים', י"ב כרכים
מאוצרו המופלא של המגיד רבי שלמה לוינשטיין שליט"א

תשובות לציור פורים' ניתן לשלוח עד
יום ה' כ"ח אדר"ב בשעה 24:00 בלבד
התשובות לציור, יתפרסמו בעזה"ת בגיליון מיוחד
לפרשת מצרע - שבת הגדול, הבע"ט

באשר הגאון ר' אליהו חרובנו ז"ל, הותיר 'פתשגן הכתב' על עניני המגילה, דברים נפלאים השזורים בדברי המדרשים ופירושי רבותינו צוקל"ה, מסרו מקורביו את הכתבים לידעי בינה' מקרב התלמידים, על מנת שיפענחו את מקורותיהם, מכיון שרבים מהדברים היו בגדר חידה וסוד ה' ליראיו. אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכלו היה גם גדול בציור, לקח את כתבי היד וצייר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עלי גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים לתפארת הציור, וכעת נפשו בשאלתו, לידע מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן ידליה, כדי הדמיון הטובה עליו, ולפיכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסיעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילן, וכל הפושט יד נותנים לו.

ועל כן נקראים כל החכמים והנבונים (ומדין) 'משפחה ומשפחה' כל משפחה ומשפחה' על עניני המגילה, דברים נפלאים השזורים בדברי המדרשים ופירושי רבותינו צוקל"ה, מסרו מקורביו את הכתבים לידעי בינה' מקרב התלמידים, על מנת שיפענחו את מקורותיהם, מכיון שרבים מהדברים היו בגדר חידה וסוד ה' ליראיו. אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכלו היה גם גדול בציור, לקח את כתבי היד וצייר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עלי גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים לתפארת הציור, וכעת נפשו בשאלתו, לידע מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן ידליה, כדי הדמיון הטובה עליו, ולפיכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסיעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילן, וכל הפושט יד נותנים לו.

ועל כן נקראים כל החכמים והנבונים (ומדין) 'משפחה ומשפחה' כל משפחה ומשפחה' על עניני המגילה, דברים נפלאים השזורים בדברי המדרשים ופירושי רבותינו צוקל"ה, מסרו מקורביו את הכתבים לידעי בינה' מקרב התלמידים, על מנת שיפענחו את מקורותיהם, מכיון שרבים מהדברים היו בגדר חידה וסוד ה' ליראיו. אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכלו היה גם גדול בציור, לקח את כתבי היד וצייר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עלי גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים לתפארת הציור, וכעת נפשו בשאלתו, לידע מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן ידליה, כדי הדמיון הטובה עליו, ולפיכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסיעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילן, וכל הפושט יד נותנים לו.

ועל כן נקראים כל החכמים והנבונים (ומדין) 'משפחה ומשפחה' כל משפחה ומשפחה' על עניני המגילה, דברים נפלאים השזורים בדברי המדרשים ופירושי רבותינו צוקל"ה, מסרו מקורביו את הכתבים לידעי בינה' מקרב התלמידים, על מנת שיפענחו את מקורותיהם, מכיון שרבים מהדברים היו בגדר חידה וסוד ה' ליראיו. אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכלו היה גם גדול בציור, לקח את כתבי היד וצייר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עלי גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים לתפארת הציור, וכעת נפשו בשאלתו, לידע מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן ידליה, כדי הדמיון הטובה עליו, ולפיכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסיעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילן, וכל הפושט יד נותנים לו.

ועל כן נקראים כל החכמים והנבונים (ומדין) 'משפחה ומשפחה' כל משפחה ומשפחה' על עניני המגילה, דברים נפלאים השזורים בדברי המדרשים ופירושי רבותינו צוקל"ה, מסרו מקורביו את הכתבים לידעי בינה' מקרב התלמידים, על מנת שיפענחו את מקורותיהם, מכיון שרבים מהדברים היו בגדר חידה וסוד ה' ליראיו. אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכלו היה גם גדול בציור, לקח את כתבי היד וצייר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עלי גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים לתפארת הציור, וכעת נפשו בשאלתו, לידע מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן ידליה, כדי הדמיון הטובה עליו, ולפיכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסיעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילן, וכל הפושט יד נותנים לו.

אָמע"ה אויף פורים

טעויותיו העלובות של החכם בעיניו

הימים האלו נזכרים ונעשים, בבחינת 'מעשה אבות סימן לבנים', בהם כל אחד ניכון את עצמו מה דרכו ומבטחו ל ימיו, אם בוחל לחיות חיים מאושרים, ללכת בדרכו הטובה של מרדכי הצדיק, הדורש שבו לעצמו, שגדלותו היא בעצמותו, ממה שפנה והנה בתורה עד שזכה להבחיר לחיות ביו יושבי לשכת הגזית מבני הנסתרנים הקדושים והטוהרים, ואף העפיל ברום דרגתו לחיות בין הנבילים ומאנשי כנסת הגדולה שחתיוו עטרה ליושנה, ובאן קהל להציל את כל ישראל אשר בכל הארץ ומבשר ומבדוך כל ארצות ישראל ישראל דור כאשר אף לאחר הגאולה השלימה ימי הפורים לא יתבטלו אלא ישארו לעד לששון ולשמחה.

לעומת המשובחים והמבורכים, אומללים המה אותם אלו שחיהים אינם חיים, המאבדים כל טובה ומסלקים מעמילם כל ברכה, שנמשכים אחר יצרם הרע ללכת בדרכו של המן הרשע, שבעצמותו היה שפל, מורע ממלך הראוי להשתחוה לאבדון, ואף במעשיו שבתחילה היה מתמון העם, וגם לאחר שה' נתן את חינו בעיני המלך עולה גדולוה, עיקר גדולתו היתה בהשפלת אחרים, שבקשתו ודרישתו היתה שכולם יכרעו ברכ וישתחוו לו, ובכך הרגיש מרוםם וגדלו, ומסיבה זו גם חשש היה אישי יהודי ויחיד בשושן של קם ולא זע ממנו, איבד את כל מה שחשט שיש לו, שהכל איבנו שוה בעיניו, וסופו היה ש' נידלו על כולם בעץ החמשים אמה, שבו היה חלוי בשלש כולם כשאפיתו כל ימיו. **בהגיע** הימים הנפלאים הללו, בהם זוכים ישראל לששון ולשמח בניסי ההצלה, שאף בהם כירתו עוד יותר אהבת ה' לבניו, אחר שבה נדו מכל עם ורוממנו מכל לשון, זהו הזמן בו כל אחד מחזק את עצמו להוסיף ולדבוק בהתנהויתו הטובים של מרדכי הצדיק שגדלותו היתה מחמת עצמותו, וכך גם אנן נחפש תמיד את האפשרות אלו לאת עצמנו במעשים טובים והנהגות משובחות לו ידם נהיה טובים יותר, ולהתרחק מעליבותו של המן הרשע אשר נידל עצמו בהשפלת אחרים, ובכך להוסיף לימותו את שמו ולא להשאר ממנו שריד ופליט, ובקטובת כל לכות לתוספת שמחה וששון ויקר.

^{*}

מפגעותיו הגדולות והכבירות של רבי יוחזקאל בבואו לכהן כרב הקהילה היה הקמת הכולל המקומי, בו שקדו על לתלמוד מעט יותר ממנון אברכי חמד, העוסקים בתורה ועמלים בה בהתמדה רבה, כאשר עצם מציאות קול התורה שהתורנן בבנין הקהילה דים ביומו, להוסיף והשפיע לטובה ולברכה על כל בני הקהילה, מי הרבה ומי הרבה יותר, הקריטין לקבוע עתים ללימוד התורה ועמלה, להבין ולהשיג את גולה כי מידת יהדותו של יהודי נמדדת בתורה שלומד והוגה, ובמצוות שסיקים ועושה.

התוכנית של הכולל היה להעמיד תלמידי חכמים מופלגים שיכולו לזכות לשמש כרביני קהילתי ומנהיגיה שידוכרו בדרכה של תורה, ועל כן עסקו בלימוד סוגיות כרבינא להלכות, כאשר רבי יוחזקאל משמש מלאך העומד עליהם לנתנם בנתיבות התורה, וללמדם כללי ההוראה והפסק, ועל כולנה בשימוש מעשי בשאלות שהגיעו עד לשולח הכולל, מהידינים שביקשו שישוע 'דבר ה' זו הלכה', ובמהלך השנים יזו להעמיל ולקבל ממנו אורחות חיים גם כיום לכל אותם יהודים רחוקים וכיצד להתמודד עם שאלותיהם המנוונות שכללו אף מקרים מביכים או מוריס, כפי שהעמורה האמריקאית זימנה בפניהם.

כניסתו של ה'גרי, יהודי נמוך קומה ונעלגל, הליכל בית המדרש בבוקרו של יום בשעת תחילת הסדר שכבידו שקית מודסת מתחם המצוי עם הפרסומות של הרשת המקומית למזון, לא נראתה לאברכים כתמונה במיוחד, שכן כבר שהורגו לאותו יחידים כסוגייתם בל מני ממות רדות, ביניהם החובשים על ראשם כיפת אבליים או של ילדים קטנים עם כינות 'דור בני שלוש', ועם כל זאת, במתאמצים רבה ולדעת את דעת התורה הקדושה בשאלות והפסקות שהתעוררו בפניהם. כשהיה שאל 'מי זה כאן הרבאיי', הפנהו לרבי י'חזקאל שיוור לו כדת של תורה בשאלתו ויזכירי בדרך התורה ועשיית רצון ה' בלבב שלם, כדרכו הטובה בקבלת כל שואל כשהן ששון ופיוט.

רבי י'חזקאל קיבלו במאור פנים ונתן לו 'שלום עליכם' לבבי, ושמעו ממנו כי הוא חדש כאן בשכונת שבו הגיע להתגורר במקום לפני כמה ימים. רבאיי, השמיע את שאלתו בקול רם תוך די שמניח ביה הרב את השקית שהחזיק בידיו, מה דני שני שיו זה. רבי י'חזקאל הוציא את העוף מהשקית וביקש לעיין ב'שאלה' ששאלה בו, והתפלא לראותו יריקם מכל איבר פנימי, היה שם רק מן העוף כפי שרננימם כיום למוכרי, וזה נקי בלא כל איברים, ותמה הנין מקום שהשאלה, שכן השאלות ברובם נמצאים באברים הפנימיים, כל ריאה קורבן ומעי. הגרי לא הנה בהיעה כאן ומדוע הרבאיי לא משיבי את דינו, באומרי שהעוף נקנה במצצו בו וכך הביאו לביתו, וכאשר אשתו ראתה אותו התעוררה והיא חילקה ביקשה ממנו שילך לרביא לברר את דינו והלכתו.

כנראה שהגרי רחב שמתגורר לרביא איזו שאלה בעוף, ועל כן החל לבדוק היטב בכל מה שהיה שייך, ולא מצא בו כל שאלה או סיבה העלולה להביא לידי שאלה, העוף היה נקי ושלם. אולי, העלה הרב ברעיונו, ראתה הרעייה איזו שהיא רעוזה גמול על כן התעוררה לשאול על כשרותו, ולכן הלך לבדוק במהיות אם ישנה נפחיות או אדמיומיות באיזה שהוא מקום, ובדק גם את יכולת התנועה של הרגליים והכנפיים, וכאשר ראה שהכל טוב מאוד ומצויין, הבין כי ריגלה הרעייה מבטח הרועה כי כל עוף יש לשאול את הרב, ועל כן השיב להגרי שהעוף מצויין ללא כל חשש.

רבאיי, ביקש שהר לברר את פסקו, מה למעשה, כשר או לא כשר? וכשהשיבו הרב שהעוף שר למחרדיו, השיב הכריזי בתרועת נצחון, ידעתי! לתמחיתו כשר כיצד דיע את פסקו של העוף, סיפר על השתלשלות העניינים, כיצד חזר לביתו לפני שעה למק הצביבה ברשת המקומית עם העוף הלוח, וכאשר ראתה אותו רעייתו נזעקה כי אסור לאוכלו, והם כיהודים יכולים לאכול רק עוף המושגח ומואשר על ידי רב, אך הוא וברבוריו העצומה של היה מודע למעמט כלום, מיאן להבין מה החסרון ברביעית עוף בקצביה המקומית הוצתה תחת השמחת משרד הבריאות המקומיקאי, ועל כן החליטו כי ימנו לרב שיכריע ביניהם בספק והיחידים ושמח לשמוע שהרבאיי הכריע כמרתו שהעוף הלזו מצויין וכשר למחרדיו ללא כל חשש...

רבי י'חזקאל שכלל לא העלה על דעתו כי מדובר בעוף שכלל לא נשחט ורק הומת על ידי ערלים, היה מוזהל על דעתו כי יצא מפיו מכשלה חמורה כזו להכשיר עוף נבלה כשר למחרדיו, ולשון שעה יארכה מינו כששענ את הגרי כי שנה יצאה ממנו ואכן אשתו צדקה בדבריה, אך הלה מיאן לשמוע את הדברים ונזעה כי הוא זמנו נאטמו ואינם שומעים דבר, שמהקבץ להשאר עם הפסק הראשוני המצדיק אותו על פני אשתו, וכשהוסיף לטעון כי למרות שעובד שעות רבות ביום בבוקרין, מציב הכלכלי אינו שפיר ומתקשה לשלם את ההפרש הכספי בדין עוף מהקצביה המקומית של הגויים הנמכר ביד משמעותי מהקפונות הכשרים הנמכרים בחנות של היהודים.

במטרה לשכנע את הגרי שיקבל את דבריו, ואולי גם במטרה שיכול להשפיע עליו לקרוב לתורה, התורה, המצב בגניו רבי י'חזקאל שיוכל להעסיקו בביאה וליסיעו בפרנסתו. דברי הרב הללו נפלו על אוזניו הקשובות, שכלל הנוגע לממון ההברר שנשארו לו יכולת הגזנה, והחל לשאול ולהתעניין באפשרויות העסקה שנית למצוא בקהילה, ובשלל ראשון סוכם כי פעמיים בשבוע יבוא לנקות את בית המדרש ויבוא על שכרו כפי שסוכם.

^{*}

הכנסתו של הגרי כארצרי על הקיון בבית המדרש, התבררה כטובה ומצלחת,

הציבור שנתנה מעבודתו המסורה השתדל להדות לו מקרב לב, דבר שנתן לו תחושה טובה ונעימה שכמעט תמיד חשובה לאדם יותר מאשר המעוּת שמריו בעבודתו. ככל שאזכור הימים בתפקידו החודש, בו עמד בהצלחה לעשותו על הצד היתר טוב ומועיל, הנחלת הקהילה הוסיפה לו מידי פעם תחומים נוספים שיהיו תחת אחריותו, עד שרוב תפקוד המקום וסידורו נעשו על ידו בנאמנות וביסודיות.

במהלך שעות עבודתו שנה הגרי רבות בבנין הקהילה ובחדרי הלימוד והשיעורים, ובמשך הזמן נפתח ליבנו לתורה הנפילה, ולמרות קושיה הרב בשל הרקע העלוב בו גדל שכמעט לא היה לו כל ידע הלכתי ותורני, השתתף בשיעורי התורה ובתפילות וקבע את עצמו כחבר הקהילה, כאשר אהב במיוחד את שיעורי לי השבת שמסר רבי י'חזקאל בטוב טעם ורדעת ובשפה ברורה ונעימה, שכלל בהם הלכות רבות ואורחות חיים, וכך שמע ולמד והתקדם אט אט ביהדותו ושמירת המצוות.

בבדי שיוכל להוסיף להבין ולהשכיל בקיום מצוות התורה, העניק הרב להגרי ספר מיוחד המסביר ומבאר את מצוות התורה וטעמיהם ויורשם, הוא 'ספר החינוך' המתורגם לשפת לעז' בשפה ברורה המסייע רבות ללומד בו להתחבר לתורה ומצוותיה לעשותו רצון ה' בלבב שלם. ואכן שמות שחם במנהגו וקבע בו לימוד יומימי משותף עם רעייתו, כך למדו והתחיימו והתקדמו עוד בהבנת המצוות וקיומם פי' ידיעותיהם באותה עת, כאשר כל הדבר הקשה הביאו ארם שירחיב ויסביר ויפשט להם את הדברים כדי שיתיישבו על ליבותיהם ויזכו להבינם לעומתם.

השפעתו הלימוד הקבוע על הגרי ומשפחתו ניכר עד מאוד בשינוי אורחותיהם לטובה ולברכה, ונראה היה כי נמצאים הם במסילה הנכונה המובילה אל עבר שמירת התורה ומצוותיה, ומה גם שקביעות כך השכילו לעשות בהעברת ולידם מהמסגרת הללית למדוסות לימוד יהודיים תורניים, ואת הפריות הטובות של צעד זה החלו לחוש תוך זמן קצר, כשהילדים הביאו עממם הביתה מוסיגים רבים ביהדותו ושמירת התורה ומצוותיה, שהוסיפו להשפיע על כולם לטובה ולברכה.

באותם הימים נילה הגרי כי של לו 'חשו' מיוחד לחישוב ומציאת 'גימטריות', שעמו היה מעלה רעיונות יפים ומיוחדים, ובשמועות רבים היו מכבדים אותו לישא מדברותיו, כשביצור גדול היה מתענע ומפארוס את הגיונו ורעיונותיו הנפלאים, וזוכה לשיעוריקמו בן דברי התנא רבי אליעזר בן חסמאל על הגימטריות שרן 'פרמאות להכמה' וכיבאורו של הרע"ב ש: "ההכמות הללו מכבדות את בעליהם בעיני הבריות".

^{*}

באחד הימים הקדים ר' דוד להגיע לכלול האברכים במטרה לשקוד על תלמודו ולחזור שוב ברגוע על ה'חבורה' שעליו למסור בסיום הסדר, בהכנסו להיכל הלימוד חשכו עיניו, שערות ספרי לימוד היו מוטלים ומפארוס בביוון על רצפת בית המדרש. ר' דוד הבין והסיק כפי הנראה פרצו למקום ערלים והם אלו שבאטימ'ת לבבם ובשנאתם לעם עולם עשו את העוול והפשע הלזה, ועל כן מיהר אל עבר 'ארון הקודש' לבקרום אם נפוצו ונרץ. לשמחונו הרבה ראה שהפשוטיים אל השליח לצבצ את זממם, ואף קופת הדקמה נעמדה במקומה בלא כל חסרון, ודברים אל חינקו בליבו כי אין זה אלא פשע שנאה כנגד היהודים, ולכן הועיק את הגרי שיזמין את אנשי המטשרה שינסו לחקור ולהפוסת את הפושע.

עוד בסיום הגיעת הרב הספיקו לבוא ראשוני האברכים, אותם אלו ששכל יום נמנים בן מקדמים קודם לפני תחילת הסדר. בודעם עומדים במסדרון קוד המדרש ובמספקיהם מה עליהם לעשות בשעה זו, אלא לאסוף את ספרי הקודש ולמנוע את המשך ביזמנו, או להשאירם כי כדי שהטוטרנים יוכלו לראות את הפשע, שמנו מחוככי בני המדרש קותול של טיפול בספרים, וכלם כניסתם ראו את הגרי אוסף את הספרים מהרצפה ומרכזם במקום אחד. ר' שמעון, אחד האברכים פנה אליו ואמר, כי עדיף להנמנע מלאסוף את הספרים כדי שהטוטרנים יראו את המעשה, אך לפליאתו הרבה הגרי כלל לא הבין מדוע צריכים להגיע שוטרים והיכן אירע המאורע אודותיו עתידים השוטרים להגיע...

תוך כדי הדיבורים עמו הוברר, כי זה דרכו כסל למו של הרב, אשר במהלך קיון בית המדרש והעלאת הסטנדרים על הספסלים והשבתם למקומם של כל הספרים המפארוים הבסיסית המדרש ששכחו על ידי לומדיהם, מתוך מערצותו הגדולה וחוסר הבנתו האופסית בכבוד הקדושים, ובשל מניחות קומתו, נקל היה לו ביותר אנשו זה, ששמשיט לארץ את ספרי הקודש שביד הסטנדרים, תוך כדי הגבתת הסטנדרים למקומם על גבי הספסלים, ולאחר מכן אוסף את הספרים מהארץ ומחזירם כל אחד למקומו הראוי לו לפי המספר המצויין עליו.

כיצד עלה על ליבך לזלוך כל בכבוד הספרים, פנה אליו ר' שמעון בבאב. לפליאתם הרבה של כל הנוחנים השיב הגרי שעשה זאת על פי הוראות המפורשות של הרב. הטיית הסטנדרים על הפלס הספרים, וסוּף הגרי להסביר, נעשתה על ידי בזהירות ממתדת ויתרה ללא להרוס את הספרים או חלילה לפגוע בקדושתו. ר' צבי, אחד האברכים שכבד הספיק העולה וקלט את אשר אירע, הררה והתפלא בתוככי ליבו, היתכן כדבר הזה, מדוע ולמה הרב יורה לו כי רסח לו להאמין כן או מורס רובם, למדיו ממה שמכמו ומעלה, אין זה כי אם כגיבור דברים בעלמא או דאן דמיונות וזוהי מחשבתו שנטע יצרו חכמי במטרה להדחיו להשכיליו בעוון חמור זה של ביזוי הספרים והכתוב בהם.

עם הגעתו של הרב התפלאה ביותר על דברי הגרי, אך שלט שנפשו דחיר עמו במנחות הנפש למרות סערות הערפילית על מה שאירע. הרב שאלו מני הרורה לו כן, האם זה היה בהוראה דרך הטלפון או פנים מול פנים. הרב לא זוכר, שמע הגרי בקול רם, והמשיך להשיבו לאוזני כל האברכים שהחלו להקחל ולשמע את הדברים, הגרי הרב כבבדו ונעצמנו אמר דברד שיל שבת לפני שבועיים, לאזני כל הקהילה הקדושה, והנה דרשה במהלכה דביר על החשיבות בשמירת כבוד הספרים ושמשיית הקדושה ועוד, ובה גם הרב אמר שהשומר על קדושת הספרים יזכה לדברים רבים ונעלים.

הרב הגרי מהרה שיה וואן חלילה שום כונתו דזון אלא רק אירעם את טעות חמורה בהבנת הדברים. והואסף להרהר כי מי ידע אילו הלוכות נוספות בעיקרי הדת ישנם שומעים המבנים בצורה עקומה ומסורסת מתוך דבריו שנמסרים בשיעור בלי שבת קודש ובשאר השיעורים הרבים שזוכה למסר. אם לארם שהעביר בכורנות לא כל הדרשה, עדיין לא השכיל להביא הנין בדבריו באותה דרשה היה מקום לטעות ולהבין עקמימות כזו, שאם יש תועלת כל שהיא לסדר את בית המדרש, מותר להשליך את הספרים על הארץ.

אולי, פנה הגרי לשלון הרב, תוכל להוכיח כי מה בדיקו אמרתי באותה דרשה. בודאיי, השיב הגרי בקול בוטח ונבוה. הרב הזכיר בשיעוריו את קדושת רצועות התפילין שהיא כספרי קודש ואולי אף יותר מהם, ותוך כדי הדברים, שוהה בין זריקת הרצועות וריגורן על קדושת לזריקתם פריגורן על הארץ, והרב הוסיף ואמר כי מה שיש הטוענים כי מדובר רק על 'רגל' בו הרצועות נמצאות ונותרות בביוון על הארץ, הוא בדיקו כמו לזרוק ספר על הארץ בביוון ולהרימו לאחר זמן קצר.

לתומה חשבתו, תמי הגרי, כי הרב בדרשתו בלא לעורר את הציבור לשמור על קדושת רצועות התפילין, ולומר כי הרב שבורר שאין זורקים ומשליכים ספרי קודש לארץ גם לא לרגעים ספורים, כך גם אין לעשות עם רצועות התפילין הקדושות. אך כשעברו הימים וראיתו לא מעט אנשים מבני הקהילה, חלקם עד הגרי פנים בקונם הגואל, כאשר מניחים את התפילין ביד יום ביומי,

אזכור ארבע החפציה אליוזר התקילה עם הגבנוזים

מפילים או משליכין את הרצועות, ויש ש'רק' גוררים אותם על גבי הקרקע, ומתוך מעשיהם הבלין שהרב התכוון בדרשתו ללמד כי קדושת הספרים דומה לקדושת הרצועות, ולכן כפי שמוותר לעשותם כפי שיש צורך, מותר לעשות עם ספרי קודש קדושתן קלה יותר, ככל שיש צורך...

הבנוש אחזה בכל השומעים, שהגרי הטוב שכעת הוברר לו על עצמו כיצד הדועזותו מחילול כתבי הקודש שהוקיעו על הקרקע, כלל לא מוכיחה על יראת שמים אמיתית, וכיצד לעומתם צביבור השכיליו יהודי יקר המכשך להקשרב לה' לשמירת רצונו, ובמבטו עליהם בכל עת תומד אורחותיו וקבץ, חלזול בקיום ההלכה מתוך עצלות, גרמו לתקלה כה חמורה, ולאחר ששוחררו ביניהם על הדבר ואף שאלו את הרב מה תקנתם ותשובתו נפשמ, כשהשיב להם, החליטו בדעתם לקבל את דבריו ברצינות רבה, להיות זוריים במיוחד בקדושת רצועות התפילין, ומלבד זאת לזכור בכל עת שיש המבינים בהם ולומדים ממעשיהם, ולכן האחריות המוטלת עליהם גדולה ועצומה ביותר ועליהם להיות זוריים לעשות רצון ה' בלבב שלם.

^{*}

התקדמותו הרוחנית של הגרי היתה בעיקר על ידי לימוד בספרי הקודש והשתתפותו בשיעורים לרוב, אך יחד עם זאת, המשיך להבטיג אל עבר לומדי התורה ועמליה, לראות את מעשיהם הטובים וללמוד מהם אורחות חיים ונהגות טובות, כאשר במשך הזמן למד להשכיל לא לחקות כל מעשה, אלא לשאול ולברר אודותיו, כי על אף שרובם ככולם תלמידי חכמים שאפשר ללמוד מכל מעשיהם, עם זאת ישנם גם כאלו העושים פעולות מסוימות שלא דקם נבועים מתוך ידיעת ההלכה ועמידה בה בעזו ובתעצומות, וגם להם ישנם נסיונות וקשיים שלא תמיד עומדים בהם בהצלחה יתירה, וכאשר שואל אודות מעשיהם, מדברי תשובתם והסברים בודאיי שיוכל ללמוד, וכאשר ממעורר לו ספק בדבר, יסביר לשאול ולהתעניין ולבסוף יתאשל את הרב הלכה למעשה כדת מה ינשה.

אחת מהתנהויתו הטובות של הגרי, הגיע אליה בזכות שימת לב למעשר ר' זבולון, אחד ממבדיו הקהילה וקנינה. היה זה בסוף הקיץ הראשון לעבודתו בבית הכנסת. בעת ובתקופה שעדיין כמעט לא ידע דבר אודות הלכות ומהנהגים, כאשר בא לזרוק את תיבת הגניזה' שבפנית בית הכנסת הנעשה אחת לכמה חודשים במסגרת תפקידו, גילה בחוכו כמה וכמה ספרים וחבורות הגראים הנודעים ממש וכפי הנראה בשעת הכנסתו לתיבת הגניזה, על כן הוציאם בחזקתם ראשונה בארץ הקהל והביא לו את מציאותו והצלתו מהגניזה. ראש הקהל כלל לא שש ושמח במציאה ואף היה חסר התפעלות ממנה, וכפי הנראה באותה שעה היה עסוק במיוחד, ועל כן בלא להסביר פשר דבר אמר כי אין לו עשות וחבורות וספרים אלו והכנסו בדעת לגניזה, ואם חפץ בהם לעצמם או למוכרם, הרשות בידו.

מאוכזב ביותר אף הגרי מראש הקהל, ומהרה השיב את הספרים והחבורות הללו לגניזה, כאשר מניח כי כפי הנראה מדובר בספר משובש או שאינו מתאים לבני הקהילה, ולכן אחת דתו להגנו, והחליט בליבו כי עליו לעשות עבודתו נאמנה בלא כל הכמות ונסיון להעיק טוב יותר.

כשעברה חלפה קריש בשיעור בלעז', אחד הימים אודת הגרי כי בכניסה לבית הכנסת הניח מאן אחרים ספרים וחבורות כדומת הללו שמצא בגניזה שנה שעברה ואמרו לו שהדוא שם ספרים אלוהים קופה וחשבו עליו שכל ספר עולה שעה דולר ואילו חוברת שמנה דולר. באותה עת חשב בליבו כי חסר ספרי לקחת את רמתם הקהילה, והאבורות הללו ולהכניסם לגניזה, שכן שם אלו מקומם כפי שלמדיו ראש הספר, אלא שעוד טרם שהספיק לארץ מחשבה למעשה הבחין בפלא גדול, שהיו רבים מבני הקהילה אשר רששו לעצמם ספרים וחבורות בלא. **באותם** הימים שמע הגרי רבות בשיעוריים אודות התקופה המיוחדת בה נמצאים הקהילה 'ממי בן הים' במתאבלים על חורבן בית המקדש, ולמד על היום העצוב 'תשעה באב' בו יש להשתענות ולהנמע מחמשת התענוגות, שאף אין להושיבם בו נעליים ונמנעיים מרחיצי עור הגנה חליטת רבות. הגרי שהתן לבין אים זה, לראות כיצד מנאמנים מתיאליים על פי ההלכה, ואף שכבדו ארץ הנגה זו בשנה הקדומת, או עדיין הביט במתאבליים בעיניו עגל שכן לא הבין מאומה, וכעת שכבר למד יודע הרובה, אולי ודומה שמיעה לראיה.

המחשבה שהטרידה את הגרי, במסרתם להשימוש של הספרים הללו, מתי יש לרכושם בספק מלא ומתי מניחים אותם בגניזה, התעצמה ביותר לאחר יומיים, כאשר ראה חבילת תשעה באב את כל בני הקהילה הבאים לבית הכנסת וביד רבים חסר ובורות ספרים כאלו לרוב, ומתיאיישם על הארץ לתפילת ערבית חרושית ועצובה.

גם הגרי היה לו כיחודי שזה עתה התקרב לבוואר יודיע יחסית מנט, שהיה לו ספר קינות גדול הכתוב בלעז' ועם ביאורים ופירושים מופשטים, כך יוכל לקרוא את הקינות ואולי גם להבנים מעט. כמותו היו עוד לא מעטים שהתקשו בקריאה שוטפת בקינות הגראיות הכתובות בלשון הקודש, והחזיקו בידם את הקינות המבוארות והמפורשות ללועזים בלעז'.

בשעות הגרהים המאחרות של תשעה באב, לאחר סיום תפילת מנחה, הבחין הגרי ב' זבולון הקשוי שחל על משנתו כשאזכר חזרה חוברת שקרא בה, והוולך לכיוון תיבת הגניזה ומשולשל את החוברת לתוכו. הגרי מיהר להגיע אליו וביקש ממנו אם יש באפשרותו להסביר לו פשר דבר. ר' זבולון הסביר להגרי, כי היות ומצפנו אינו נאמנים על דקדקו ובין סידו קדשונו ומפארתו במהרה בימינו, ובאותה עת לא נטפסר את ספר הקינות, על כן, אם ניקח את ספר הקינות לאחר השימוש בו ונשמורו אותו לשנה הבאה, חזר, מבחינה מסוימת, את כמריכוי כי חלילה לא נוושב בשנת בואת השנה, ובכדי לחזק בלבבות כי בשנה זו נזכה לגאולה השלימה, לכך נהגתי זה שנים כי מיד בתום השימוש בספר הקינות אני מניחו בגניזה, ובכך מחזקת בקרבי המחשבה אני הצפייה לגאולה הקרובה, ואני חחילה לא נזכה לגאולה באותה שנה, מיהר אפסך לקנות ספר קינות חדש.

הגרי התפעל מאוד מהרעיון, והחליט בליבו לאמצו בחום ולקנותו לעצמו לחיווק אמונתו וצפייתו לגאולה שלעת עתה אינה חזקה דיה. למרות שידע כי ספר קינותיו יקר ביותר, שכתוב בשפת לעז' ויש בו פירושיים, כלל זאת חיזק לעצמו את האמונה והצפייה לגאולה בגניזתו. כשהר לאחוריה רכש לעצמו עוד ספר קינות מתוך תקווה כי זו הפעם האחרונה שאומרים קינות ויזכו לישועה בזאת השנה, ואכן בצריצו יום תשעה באב לאחר סיום תפילת מנחה, חזר על מעשהו בשנה והנכים את הקינות הקרבות להגניזה, ששמריגה שאלו כי זינה' ה' לעשות תכמה זו שתחזק בקרבו את האמונה בה' והצפייה לגאולתו השלימה בקרוב ממש.

כשהגיע שוב חודש באב, ניסה הגרי להשיג את הקינות שהורגל בהם, אך לא מצאם. במהלך ימי חודש באב ניסה לחפש אחריהם בכמה וכמה מקומות, ובכולם קיבל תשובה שלילית כי לא היטה הללו בידם להם נמכרו. למרות רוב מאמצים, בבוקרו של ערב תשעה באב, עדיין לא היה לו ספר קינות. בסופו של דבר הדחיקונו כי באחת הערבים במרחק של כשלוש שעות חצי שעות נסיעה אפשר להשיגם בחנות מסוימת, ומיד אסף לדרך הארובה בכדי לקנות את הקינות. כאשר אהנוה דקות ספורות לפני סגירתה, מצא את בעליה מארגן את חנותו ליום שאחרי תשעה באב, עד ידי ריכזה סידור הקינות האחרונות שנותרו לו והכנסתן לארגוים.

הגרי פנה למוכר בשאלה אם נשאר לו 'ספר קינות ללועזים בלעז'... הלה השיבו בחיוב כי נשאר לו עוד שמונה פקדים באלו, ומחיר כל אחד ארבעים דולר. תוך כי הדברים התברר להגרי כי המוכר מעוניין להתפטר מכל שמנות הקינות

אָמע"ה אויף פורים

הלל, אחרת ינטרך לשורמם במחסנו שנה שלמה עד לחדש אב בשנה הבאה, וועל כן מסכים למורכם בהנחה מיוחדת של רבע מחיר בסך שלושים דולר לכל ספר קנינו.

באותו רגע נזכר הנרי בכל הטרחה המרובה שהיתה לו בשנה זו להשיג את הקנינו, וברגע של הארה עלה לו ההיוו מיוחד, שירכוש את כל שמונת ספרי הקנינו תללו, ומלבד מה שיראה את הרעיון ברבע הסכום, עוד תהיה לו תועלת מרובה של יבטרח לחפש ולתור בה שנה מחדש לקנות קנינו, שכן מסדרו הוא כעת לשמונה הקנינו הטובות הבאות.

בשעות הצהריים המאוחרות של יום תשעה באב, המתין הנרי לשעת הכושר, ובעוד ר' זבולון עושה את דרכו למתקן הגניזה, נעמד שם הנרי כאשר כולו אומר כבוד, ולעיניו מכניס את הקנינו לתיה, באומרו שכוונתו קיבל על עצמו הנהגה טובה זו לחיזוק האמונה, ומה גם שכעת הינו מסודר לשמונה השנים הבאים... **א י א י**, פנה ר' זבולון אל הנרי ואמר לו, כדאי לך לשאול את הרב אם אכן כדאי וראוי לעשות כך, כי יתכן לך אסור לגנוג את הקנינו שלך, אם ממש 'בל-תשחית', ואין בזה שום תועלת לחיזוק האמונה והצפייה למשיח. מדוע יאמר רבינו הצדיק כך, שאלו הנרי. מדוע רק לכבוד-הרב מותר לחזק את אמונתו ולי הידיו הפשוט אסור, גם אני רוצה לחזק את האמונה. כאשר הנרי ביקש כי יסיכר לו את ההפליה הזו, השיבו ר' זבולון, כי אולי כעבור שמונה שנים יהיה לו מכן תועלת, לא בשנים הללו. ואילו הנרי בתמורתו לא הבין מדוע כך ברור לו 'זבולון' כי יש לו חשש מתגנה טובה זו למשך שנים כך רבות, ומינין לו כי עד לאותה עת עדיין לא יעפיל ויהיה צדיק כמותו ותתאים לו הנהגה טובה זו...

-

במהלך השנים הבאות התקדם הנרי רבות ביהדותו, ואף ביקש להקדיש כל עיתותיו לתורה ולכן פסק לשמש כשמש הקהילה וקבע את משכנו בבית המדרש לעסוק בתורה ועבודת ה', כאשר יזכור ה' ואחד מקרובי משפחתו שאהבו וזה לברכת ה' מיוחדות כשעמדו גדולה, והלה קיבל על עצמו לספק להניח את כל דרכיו שיוכל לעסוק בתורה בכל עת ומק. כעבור מן אף הציע שימנן לו סכום כסף בלד חודש שניתן להקים בו חלל אברכים שיעמדו בראשו, הצעה שכלל לא היתה מעשית לפי הרמה הרוחנית בה עמד באותה עת, והעולה אף למנוע את המשך מביחתו, כאשר כעת עליו להמשיך לגדל את עצמו בתורה לפני שילמד אתורים.

בעקבות התקדמותו והתחזקותו זו, בשלב כל שהוא הרגיש גִּשָּׁל דיו לחזור לחלוטין לשמו היחיד 'חיים', שיניח לו כשהכניסותו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. ובעקבות כך הפסיק לקצוץ את זקנו שנתוצאה מכן חך וגדל, ועמסה גם יחד פראותיו צמחו לתפארה. כך שמראהו החיצוני היה יהודי בעל פיארת גדולות וזקן גדול ארוך היורד על פי מידותיו. את הברית השלים ברכישת מבגת רבנית בעלת שוליים רחבים, וחליפה ארוכה המכסה רובו ככולו מקומות הנמוכה, ונדמה עליו כאילו הוא דמות רבנית חשובה.

מול הופעתו המכוננת הזלו, בה קיבל כבוד וחדר בכל מיני מקומות אליהם הגיע בשמחה ונחל, במיוחד כשפתח פיו ואמר רב במה פשרפארט וימיטוריות, שרבים מעמי ארצה הקנינו במשיכה כזו, התפעלו מכמותו העצומה וראו בו כצדיק ואף ביקש את ברכתה. תחושתו כקבלית היתה כי היות ומכירים אותו מתקופות הקדומת לכך לא מספיק מכבדים אותו כראוי לו. שורש מחשבה זו היה מוטיבית בעצם הדבר שבני הקהילה העירכו אותו על התקדמותו הרבה ועל ההישגים הטובים אף על הופעה גנידל והתבלבשות שקנה ורשק, ובודאי שלא חשבו אודותיו שהינו תלמיד חכם ודמות רבנית נכבד.

מאותה סיבה כאשר חיפש חתן בנותו הבורגני, התקשה למצוא את אשר אִוָּתָה נפשו, שכן חתן בורגן מובחר במשפחה של רבנים וראשי ישיבות המתאים לאישיות תורנית נכבדת כמותו, אך כאשר הוצע שמו לצד השני, והללו ביררו אודותיו, לא נצרכו לעמוד שעה כדי לגלות את פרשת משפחתו, כי אמנם מדובר ביהודי תורני השקוע בתורה ויראת ה' והפך לעשון צד קטן, אך יחד עם זאת, עוד אחרת הדרך לפניו להגיע להיות מרביץ תורה ולשמש כרב ומנהיג דוגמת האדמו"ר ששירד וביקש ישיבה אודותיו. לעומת זאת, השידוכים הטובים והרומים שהוצעו עליו משפחתו מצוינות שאינם מחפשים יו מדי גדלה וכבוד, לא היו מספיק מכובדים עבורו ומאין לשמוע אודותם.

המסקנה הטובה אליו הגיע, היה שיעלה עם משפחתו לארץ הקודש, בה תחילת ההכרות עם התושבים המקומיים תהיה גבולותיה בפורתו וברדשותיו המיוחדת, ומה גם שמימש את תבסחת קרובו על הקמת ומימון כולל אברכים, וכך יוכל לזכות את הרבים במצוות הרבות השייכים בבית המדרש והלמדיה, ומה גם שבמצב הזה רבים יבקשו להכנס ללמוד אצלו בכלול, ובודאי ירבה כבוד ביתו ואף ילדיו היו מבוקשים שהשדכנים ירצו אחריהם עם הצעות מפתות להשתתף עמו, וכך יוכלו לזכות במעלות הארץ הקדושה והשפעתיה הטובות.

לאחר נסיעה מקדימה לבדיקת האפשרויות, במהלכה רכש לעצמו דירת מגורים ראויה ורחבת ידים עם חצר גדולה בה קיים מבנה נוסף שיעוד עבורו לשמש לציוד מדרשו, ואין לגולה מבטרה לצאת ממנה בוקדם ולתמיד. ואכן כעבור תקופה קצרה יצא חיים ומשפחתם למסעם הגדול לזכות לעלות לארץ הקודש. קשיי ההתאקלמות התקבלו באהבה, מתוך תקווה כי תוך זמן קצר ירגיש טוב וישרן לפעולתו, ויזכה לחוש במעלות הארץ הקדושה והשפעתיה הטובות והברוכות עליו ועל כל משפחתו.

-

ריבוי בתי הכנסת בשכונה הביא לכך כי כמעט ולא באו אנשים להתפלל בבית הכנסת ובית המדרש החדש שחיים הקים. גם הקפה חיינם שהיה בו במשך כל היום אף הקוגל בסיום תפילות השחר לא הועילו כמעט, כך שברוב הפעמים הוצרך לקושש מים במשך שני אורוכ ולא תמיד בהצלחה. עם הזמן כאשר קבע את זמני התפילות ואחרים מאוחרים, הצליח בדרכו ללקט סביבו כמה מסכנים ששלו בקמתו ואימוץ בשנתו, שקבעו את מקומם בזמני תפילות.

בחודשי הקיץ חשב חיים רבות כיצד יוכלל את צעדיו בפתיחת הכולל בזמן אולו אבא ומתקרב. אם בתחילה חשב לפתוח 'כולל לילה', שיהי חשש ביותר מצדו, שכן מה יעשה אם האברכים יהיו יותר ידענים ממנו, היה עלול להוודע בפני כל שאינו אלא עם הארץ גמור. אותו חשש גם עלה בפניו כשביקש לפתוח כולל סוגיית או לא חיימי, שכן למרות שכבר כמה וכמה שנים זוכה הוא לישב באהלה של תורה, עדיין אינו מנתה בלימוד מה שצריך וחסרה לו שליטה במרחבי הש"ס, ואף מבלי שיחפצו עלול להתללות קולנו ברבים.

לאחר מחשבה רבה הגיע למסקנה, כי היות ובציבור התורני בארץ הקודש מוטעים אף המשקיעים בקביעות בלימוד ה"ף ומדרשנים, כך יפתח חך חשש ייחודי ביותר, בו יעלה דיו"ף ומדרשים ואף ספרי מוסר והלה בספר משנה ברורה. אותו בודד הלכותו כי הטוב ביותר שישקיע אצלו רק אברכים צעירים ממש, אשר עודיו כלל רובם אינם בה בקיאים וידענים, ומה גם שעקב הקדושה בשנת השיבה, עדיין הם יותר בגד' מקבילים', וברואים של ועירונו בכלול יותר

מידי בעיות, ויתכן גם שהצעירים הללו יראו בו דמות רבנית מכובדת, וכך, העלה בדמינו, ינחול רוב שמחה ונחת.

עשרים האברכים הצעירים שהתקצבו לכולל שהקים חיים, רובם ככולם הגיעו ממתנת שעדיין לא מצאו מסגרת אחרת טובה יותר, ומה גם שהמילה המדוברת היתה נשמעת במטריה וגבוהה, שיד על כן באו ללמוד אצלו בכלול. מראהו המכובד שכולו אומר כבוד, זקנו הגדול שירד על פי מידותיו עם פראותיו הגדולים, גרם לכך שנמתחיה הביטו אליו האברכים כבבדו והערכה אולו אף שימש בפניהם כמושא לקנאות פסולים שתרבה הכמה, וחלקם גם התייעץ עמו בהתנהות והלכות, בלא לשים לב כי עשו לעצמם רב, אחד שכלל אינו ראוי לכך.

ככל שעברו הימים בהם האברכים הצעירים פנו אליו לדבר עמו בלימוד ולשאל בהלכה או להתייעל בכל מיני ענינים, גילו שהם הנראה יש איה שהוא 'קצר' בין ה'בר' ל'תוכר', כי למרות הופעתו החיצונית המטעה, וכן השפה הכאילו מעידתן שבוחר לעצמן, יחד עם הפשרפארט הרבים שהיה נוהג לומר בכל עת וזמן, שחלקם היו ממש פייס ומיוחדים, שכל זאת, ישנו מרחק עצום גם הרבנים שהם הכירו מהשיבה שתרומם מכרות עליהם, לבין הראש כולל המיוחד וקצת מזור שאצלו לומדים, וחלק מהאברכים העלו בדעתם שהוא רק בשל הבדלי המנטליות והשפה, אך הצד השווה בכלום שיכבדוהו ויחד עם זאת שמרו מרחק ממנו לבל יטעו אחריו.

-

הופעתו המכוננת כאחד הרבנים הנכבדים, יחד עם היותו רב בית כנסת וקהילה, אומנם בתחילה הביאה לו הצעות רבות ונכבדות, אך למעשה אחד מהם לא התקדם להסכמת הצד השני, לאכוזות המרובה של חיים ומשפחתו, שטכסו בעזת ולא הצליחו לפעול דבר כיצד ימצאו עבור בנתם הטובה והמוצלחת את הסידוך הטוב והראוי לה, אשר לדבריהם צריך להיות בחור מופלג ומיוחד בתורה ומידות טובות ומשפחה חשובה ומיוחסת.

באותו ימים קבעו אחד של העיר התגורר שמהיה, יהודי שזכה לשבת בצל הספך למרות עושה רחוק מצל הכמקא, אך משום מה חשב על עצמו שנדמה לאותן יחידים שזכו להפלה וגדולה במשק אחר, ועל כן עמד אברכים מוכשרים ומוצלחים שיכתבו עבורו ספרים שאותם פרסם תחת שמו, מתוך תקווה שבאופן זה כולם יהיו בטוחים שהינו תלמיד חכם מופלג, אלא שחוסר רגליו של השקר היו בכוריה, שכן כל אלו שבאו לדבר עמו בלימוד גילו מהרה כי אינו זוכר אפילו על מה כתב בספריו.

גרשון בנו של שמהיה, היה בחור בינוני ומטה, אך גלגל ה' את שיעותו בזכות מעותיו הרבים של אביו, שהשכיל להוציאם ולהשקיעם בטוב ביותר, לגדל את בנו לתורה, ועל כן זכה ללמוד בכל הסדרים עם אברכים שהשקיעו בו רבות לקדמו שיעליו בתלמודו. אכן כאשר הגיע גרשון לפרקו והחלו לדבר בו נכבדות, יתכן ואילו היה בן למשפחה רגילה ונומרטבית היו לו הצעות רבות, אלא שהידעות אודות אביו המיוחד שכענו רבים לפרשו ממנו, למרות הצעותיו הכלליות הטובות והמיוחסות.

בחסד ה' שלל עם המשפחות ולידיהם, נעציל השדכן תפס את הרעיון והציע לחיים את שמהיה, מחמתו כלבבו, שהיה המיוחדות בשמחה שאחד מהם לא יכול לגלות את סחרון ופיתות השני, וכל אחד בטוח בחוכמתו ובתבניתו של השני בתורה ויראה. ואכן חפץ ה' בידי העליות, וחיים נזכ לארס את בתו עם החתן המיוחד גרשון, וכעבור כמה חודשים זכו להנשא ויהדיו להקים בית נאמן בישראל, לשמחת כל המשפחות שהיו מאושרים בסידוך המיוחד.

-

עם הזמן כלל חיים כי בהר לעצמו דרך קשה ביותר לגדל את עצמו, הכרוכה בעבודה קשה ומאתגרת הנמשכת לאורך ימים ושנים ללא שרואה כל סימן לסוף העמל והקושי. באותם הימים הניח דרך אחרת הקלה הרבה יותר, והיה שהשפלת השני ורמיסתו, שבכך שאדם דורך על אחריה מדרבן אדוותם, נמצא שהגביה הרבה, כי תחת העמידה על הקרקע הריהו נומד ודורך על אחו. אך לאת לא שם אל ליבו, כי בשונה מהדרך הקשה בה אדם מגדל את עצמו, באופן זה, הרי כן שיוסיף לרמוס את השני ולפאסו לארץ, נמצא שכן הגובה שהיה לו מתוך העמידה על השני, נזכ לחלוטין לא יזכר ממעלות דבר.

כאשר הגיע למסקנתו כי בן דרך הקנאות היא הקלה ביותר לעלות ולהעפיל לפסגות המרומות, מאותה עת ואילך החל לחתוש את עצמו 'קנאג', ובשיותיהו בכלל שילב רבות דברי 'קנאות', שכמעיור לפני האברכים כי כל מיני בעיות וסוכנות רוחניות וכל מיני דברים הנעשים שלא כדת, ומשיחה לשיחה הרגיש כיצד זוכה להיות העומדת בפרץ ודבריו עשו פרי והועילו להצללת דורו מל מיני פגמים ידיו ומעודות קשות.

באחד הימים נכנס הכולל כהלל בורח סערה, ועמד והכריז, כי היום בסיום הסדר יצאו כל אברכי הכולל עם חייבי תלפגין מול חנות קרובה המוקמת בלב השכונה החדרית, אשר לחדרות הרבה לפני שעה קלה כי מוכרים כי מאכלות האסורות ממש, טריפות ונבילות ועל מה קודם סיום הסדר נעמד לדבר על החשיבות הרבה של המחאה השומית והדת המועלת על כל אחד ואחד, וכנגד חוסר ההתלהבות מהפעילות החשובה, הזכיר את דברי הגמרא (מ"ק י"א א'), שהאבנים להשתתף במשק השוב כזה, ראוי לו שישתמו אותו.

חיים יצא עם האברכים ונעמד במקום חנות הסבה השכונתית, והחל לשאת בדברים בגנות בעליה כיצד מנשילים את הרבים בלא כל בושא, וגורמים לטמטם את ישראל מאכלות אסורות. עוד השמה בה מציגים אנשים רבים ברחוב, חיש מחרה החלו להתקבץ סביבם עורבים ושבים שניסו לברר על מה היא הקצף והיכן היא המכשלה. במיוחד שראו יהודי הנראה כרב חשוב ביותר, עם פיארת גדוליה וזקן ארוך ומכובד ולהובש כדמות רבנית, העומד וזועק חמס על מעללי בעלי חנות.

בהשגחה פרטית פלאית עבר עם באותה שעה רבי יצחק, אחד מרביה המקום, וחלק מהמחזים פנו אליו וביקשו ממנו שיצטרף אליהם להוקיע את הפועשים מקרב הארץ. ברבע הראיון שבו היה חסוד ביותר או להמלט מהמקום עד שיברר את הדברים לאשורם ומה כואב לאותם מחזים, אך תוך רגע כבר היה מוקף בפגמיםים מלהטיר בהם, והבין כי נמצא בחזית וכבר אינו יכול להמלט, על כן גינש לחיים ושאלו מה פשע אחר בבעל המקום.

חיים אשר חשב שהוא בגדר 'חשקה משקת לי', דיבר בלולול רבתי יצחק באומרו מדוע עליו לקרר את המאבטיה של ידעת עם השמיה הרוחנית שיש באברכים קירקו. אך כאשר רבי יצחק התעקש לדעת על מה יצא הקצף, נכנס עמו יחד לחנות והראה לו חז' מוכרים בה כדורי יטענים שכתוב עליהם להדיא כי מליקים 'צמריה פחול'. אתה קולט, מה לרבי יצחק, מוכרים, כאן בלב השכונה ציפורנים של חתולים, וכולם שותקים ומחשים, ומי ידע עוד אילו איסורים יבאו אחריהם מכאריה כאן ואין פוצה פה ומצפצף.

מנין לך ציפורני חתול אסורים במכרים, שאלו רבי יצחק בקול גדול. ומה גם, הוסיף ואמר, חבל שלא בדקת שיש חותמת כשרות המעידה על הרכיבים המתורנים האלה, רבינו, השיבו חיים, אסור להאמין לשדרותיו. כל דעני איה גניעות היה להם למה ממות הרחינו על כך... תורה דברדיך! השיבו רבי יצחק, מדובר בהוצאת לעז על תלמידי חכמים האמונים על מלאכתם ועושים אותה נאמנה, ובדאיך אם אתה סובר כך, הרי יש לנו כלל בהלכה, 'שויה אנפשא חתיכה דאיסורין', מבחינה אסור לך לאכול משום כשרות שהיה אתה חושד בהם בגניעות...

יתרה מחזות, הוסיף רבי יצחק ואמר, לפי הידוע לי ישנו צמח הנקרא בשם 'צפורני חתול', והוא בורדאי מותר באכילה בלא שום פקקוד וערעור, על כן לפני

אזכור אה פני החפצה אִיחוד התקילה עם הגבולאים

שאתה מעורר סערות ואוסף אנשים ומארגן הפגנות ופוגע באנשים, תבדוק היטב את התנונים כדי שלבסוף לא תלתבה ותתבה.

-

עצוב ועלוב עזב חיים את ההירה בה חשב שימצא כבוד ולבסוף קיבל רק בזיונות, והחליט בלבי כי עליו למצוא כעת איהו שהיא פרצה ביהדות שהוא יהיה גדרה ובכך יזכה לשכר גדול ועצום, ויתרה מואת, יוודע שמו לכל יושבי הארץ כי הוא זה הגורד דרים ושומר ונציל את כל ישראל מדבר עביה ועוון וכל כשלונו.

ההזדמנות הטובה מיהרה להגיע בפניו. היה זה בעקבות שיחה אגבית ששמע על חששות כשרותיות שיש בקהל הנמכר בציבור היראים, ועל כן החליט להתעמק בדבר אולו יזכה לגלות את הבעיה ויפרסמה ברבים וסוף סוף יזכה להתגדל ולהתפרסם.

כעבור כמה ימים הגיע לכולל כשכואו זורח מאושר, שזכה למעמד פרצה נוראה ואומיו, והוא זה הרחיב שידוריה, וזאת על פי הכרזת רבים שכל רביהם של איסור לשנות ממחלבות החברה המדוברת. היום קיבל חזרה את תגובת החברה על טענותיו, מהם עולה באופן ברור על המשכולות האומיים שיש בחבל ומוצירו של אותה חברה. במכתב ששלח לחברה שאל, מהל התייחסות החברה ומה הם עושים כדי להמנוע מאיסור שימוש בחבל של כבורות. תשובתם הקלונית של החברה העיד כמאה עדים שכלל לא מקפידים על כך, שככותבים שפועלים על פי הוראות רבני השכורות, ומעולם לא נתבקשו לבדוק ולפקח על ענין זה.

בתקש חיים הכין אחד מאברכי המוכשרים נוסח של זעקה גדולה, אותה הקלידו על גבי 'בלאנא רשמ' בו נכלל למעלה שמו ותוארו ותפקידיו הרבים של חיים, ומסקנת הדברים כי אסור לרכוש שום מוצרי חלב מחברה זו עד שיתקנו את המפסול העצום שיש במוצריהם, ואף כי להכשיר את כל הכלים שהשתמשו בהם בחמים, ובשוליו חתם ביה חתימה גדולה ומסולסלת. כמו כן הלך חיים והחתים גם את מחותנו שהצטרף למאהה ולפסק האיסור בשלימות. בצרכי חבלו.

עוד נאחלו היום חך חיים יחד עם חמשה אברכים לבית מרן שליט"א לבקש ממנו שיחתום על האיסור החמור וגדירת הפרצה החמורה. מרן שליט"א ראה את המתבק ועם סיום הקריאה פנה אליו ואמר, שאינו מבין מה הבעיה בכלל. חיים התבלבל רגע ומיד לאחר מכן החל לדורש בהמשכות על המשכולות החמורים שיש במצב הנוכח, ומי יודע איהו אסונות יש בעקבות זאת בעם ישראל...

מרן שליט"א כלל לא היה שותף להתלהבותו, אלא פנה אליו בעדינות נפשו והציע לו לותר על כל הרעיון ולא לצאת בכרוזים ומכתבים. כאשר חיים התעקש ובעזות פניו אף התחפץ כי פעמים הקטנים רואים טוב יותר מהזקנים שקשה ראייתם מקומה, נאלץ מרן שליט"א להשיב כאכולות והלחמיוניו על מקומו ולמנוע ממנו תוספת בושא מאחרים שיוכלו לעשות מזה 'צמסע' שלם, והשיבו, כי לפי הידוע לו בכור הוא רק בהבמות זכרים ואילו חלב בא מבמות קבוצות...

בבושת פנים ועליבות נפש אף חיים מבית מרן שליט"א, ומתוך תקווה כי ישכיל להכין בן גדולי ישיבה והקנים והקשישים, ובודאי זקנתם הקרובה, רואים ומבינים הרבה יותר טוב מכל הצעירים, ובוואה שרגישים אלף מונים מהם על קדושת וטהרת ישראל למנוע מהם כל מכשול ועביהו ועון, ולהדריכם בדרכי התורה והיראה.

-

השנתיים שעברו וחלפו פיהם היה הזוג הצעיר עדיין לא נפקד דבר בשוועה ורחמים, הבאים להחליטה ולחפץ יום אחד בתפילות מבורק ועד ערב, בו הרחמנו קים ונסעו לצפון ולגליל והלכו לקברי צדיקים רבים בהם העתיות לפני ה' כי בזכות הצדיק הטובים שם שזינו לשיעוה קרובה.

במהלך השנה, כשהיו סמוך לציון הארץ הצדיקים, אינה ה' לידם צילום מדברי המדרש אודות השמות הראויים לתת לילדים, בתחילה נזכרו שם דברי המדרש רבה (ל"ז ז'): "רבי יוסי ואמר, הראשונים ע"י שהיו מכירים את ייחוסיהם, היו מוציאים שמן לשם המאורע. אבל אנו שאין אנ מכירים את ייחוסינו, אנו מוציאים לשם אבותינו. רבי שמעון בן מגליאל אומר, הראשונים על ידי שהיו משתמשים בורח הקודש, היו מוציאים לשם המאורע. אבל אנו שאין שנו משתמשים בקדוש אנו מוציאים לשם אבותינו". וכשהלמד כלו שהיו שנו עוד מדברי המדרש הג"ל במקום נוסף (שם מ"ט א'): "כך שמעת מימך אדם קורא שם בנו פרעה, סיסרה, סנחריב (בתמיה). אלא אברהם, יצחק, יעקב, ראובן שמעון".

לא דבר רבי הוא שראינו צילום זה, שחשבו ההוררים, ועל כן בהגיעם לציון הקרוב הוסיפו להתפלל ושיעלו צילום חך כדי שתביתם בן הילד הראשון שיוול להם, בין זכר בין נקבה, יקראו את שמו רק בשמות של צדיקים וצדקניות, דבר שכלל לא היה כל ופשוט עבורם, שכן קבר בן גילם ישנם רבים הנמשכים אחר קריאת כל מיני שמות נשים ומשונים.

התפילה שיצאה מקרב לב התקבלה לפני שוכן מרומים, ופחות משנה לאחר מכן בוקר ההוררים בו נזכרו בקבלתם על קבר הצדיק, אלא שהתקשו לקליהה, שכן אם היה מדובר בן זכר עוד היה להם מה לקרוא ולכתם של צדיקים לקרוא בשמם, אך בשמות של בנות, לא זכרו שמות של צדקניות, ובמיוחד שלשנתיים היו כל מיני שמות מעודכנים, ולכך חפצה האשה לקרוא לבתם אחת מהשמות הבאים: שירה, אורית, סליה ויחיל.

מעצמם לא רצו ההוררים להחליט בדבר, במיוחד כי יתכן וכל פקידות היתה בזכות קבלתם, על כן חלק האב למרן שליט"א וסיפר לו את התשלשלות הדברים מקריתו בשעה טובה ומוצלחת והשמות שרעיתיו רוצה לקרוא ולכתם באחת מהם, ושאלו כדת מה לעשות, האם "ישאל על קבלתו" ב'התרת נדרים', או שיש עצה אחרת עברורו.

השיבו מרן שליט"א, ראשית צריך לדעת כי כאשר אדם מקבל על עצמו דבר 'לפני ה', במיוחד שמבקש יחד עם זאת לקבל מתנה, צריך להקדים מחשבה רבה לקבלה, ואם כבר קיבלו, לא כדאי לחזור בהם ממנה.

אכן לבני הבעיה נעה אחד מתקשיהם להתמודד, יש לו עיבורם עצה טובה והגונה, והיא, וברואי דיון קר מה שפסקו יחד ונקבע להלכה בשולחנו ערוך (אור"ח ט"ז ר"פ א' וצ"ט), שחייב אדם להחליטם פשוטיוני ע"ש הצביור, שכן מקרא ואחד תרגום או פירוש רש"י, וירא שמים יוצא ידי שניהם, שלומד הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, פירוש"י, וקבלה בין רמבומי, כי בהגיע הימים הגעילים לקרא את פורים, הרצוצה לזכות לחוש בהם תוספת קדושה, קיים הלה על בלימוד המגילה עם הרגומיה שנכתבה על ידי חז"ל, והלומד בהם, מלבד עצם מצוות תלמוד תורה שיש בכל לימודיהם, עוד יוסיפו למצוא בהם אצורות מיוחדים ופינינים פלאיים ואגבין או תולדות, שאינם מציגים במקומות אחרים, חידושים מקראי שחלקם פלאיים ובדלתי דיועים, ומלבד כל זאת, כאשר תלמד את המגילה עם התרגומים, תוכל למצוא עצה טובה והגונה כיצד לקיים למעשה את קבלתכם כדת וכראוי, ותזכו לגמל את התינוקת לבת ישראל צנועה וכשרה ותזכו לגדלה לבת ישראל צנועה וכשרה, ותתרו ממנה רוב שמחה ונחת בבראות איתנה ואך טוב וחסד כל הימים.

אָפֿקֿה אויף אַ מעשֿה

מהיום בלימוד התרגומים על המגילה ימצא גרשון עצה טובה והוגנה כיצד לקיים את קבלתו?

תשובות לשאלות המפרסמות בעלון זה, יש שלוח בבתי כבוד בורא וקריא, בעירף שם, כתובת וטלפון, עד יום ה' כ"א אדר"ב, בשעה 2.00 בצהרים בלבד

לפקס: 9741115 - (08) 7421 - (תלפון: 8 - 24 שעות) 24 - אמציל ליד החידוד ichudchidud@gmail.com

תשובות לציוץ פורים' ניתן לשלוח, עד יום ה' כ"א אדר"ב בשעה 24:00 בלבד

ניתן לקבל את גיליון התשובות לשאלות המפרסמות בעלון זה, וכן את הגיליון השבועי באופן קבוע, בשעה או באמציל (אם תרשום), המעונינים לקבלו, שלחו את שמם וכתובתם בבתי כבוד, בתוספת מס' טלפון לבירורים, לפקס המערכת או למייל: ichudchidud@gmail.com.